

Ekonomi och styrning
Bo Legerius

SKL:s vägledning för regionala trafikförsörjningsprogram

I vägledningen finns ett avslutande avsnitt om ekonomiska konsekvenser och finansiering. Men det betyder inte att analysen av trafikförsörjningsprogrammets ekonomiska konsekvenser kan vänta tills programmet är klart. Nedan följer några förtydliganden till vissa avsnitt i vägledningen, som visar hur de ekonomiska aspekterna kan involveras i olika skeden av arbetet.

Process och dialog (sid 15 – 16)

Den politiska diskussionen om programmet bör även omfatta dess budgetkonsekvenser, för att förebygga kallduschar när planerna ska vägas mot kommunernas och landstingets övriga verksamheter i budgeten. Det betyder att storleken på den ekonomiska ramen för skattefinansiering är en viktig fråga att behandla i processens samråds- och dialogfas, så att programmet inte blir mer ambitiöst än det finns en politisk vilja att finansiera. Det är därför en fördel om ekonomisk kompetens kan knytas till den övergripande planeringen redan på ett tidigt stadium.

Uppföljning och utvärdering (sid 17)

Utvärderingens behandling av frågan om hur rollfördelningen mellan olika aktörer ska se ut, vem som gör vad och hur samarbete ska ske bör innefatta en diskussion om vem som ska finansiera vad.

Omvärldsfaktorer (sid 20)

Omvärldsanalysen bör även innehålla en analys av den samhällsekonomiska utvecklingen. Det innebär att den framåtblickande analysen inte bara bör behandla vilka intäkter och kostnader som kollektivtrafiken själv genererar och vad skattesubventionsgraden är. Det bör kompletteras med en analys av hur stora totala resurser en viss (till exempel oförändrad) andel av skatteintäkterna skulle innebära under den period som programmet omfattar.

Kollektivtrafiken i ett helhetsperspektiv (sid 22)

Ett politiskt helhetsperspektiv innebär inte bara att resurser måste satsas utanför de stråk som har många resande och hög kostnadseffektivitet. Det innebär också att de resurser som kommuner och landsting avsätter till kollektivtrafik måste vägas av mot andra kommun- och landstingsfinansierade verksamheter, inom ramen för landstingets

och länets kommuners totala budgetar. Det visar på behovet att vidga perspektivet, så att inte programmet blir mer ambitiöst än vad man kan räkna med finansiering till.

Några viktiga frågor att behandla i samband med långsiktiga mål (sid 27)

En viktig fråga att behandla är hur programmet ska finansieras och av vem.

Några viktiga frågor att behandla i samband med strategiska val (sid 31)

Trafikförsörjningsprogrammet är ett strategidokument som på en övergripande nivå ska beskriva vilken kollektivtrafik som ska bedrivas och det ska gälla några år. Det betyder att det är behäftat med osäkerhet om bland annat vilken finansiering som kommer att finnas tillgänglig. Det är därför bra att man internt föra en diskussion om hur målen ska rangordnas om finansieringen inte räcker till hela programmet.